

Warszawa, dnia listopada 2015 r.

DKSiW-K-I-093-5/2015

Egz. Nr .....

Pan
mł. insp. Piotr Berent
Komendant Rejonowy Policji Warszawa VI

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

z kontroli zrealizowanej w trybie zwykłym, ujętej w *Planie kontroli Ministerstwa Spraw Wewnętrznych na 2015 r.*, pod tytułem *Działania Policji na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie*, przeprowadzonej w Komendzie Rejonowej Policji Warszawa VI, z siedzibą w Warszawie przy ul. Jagiellońskiej 51¹.

Czynności kontrolne zostały przeprowadzone od dnia 22 czerwca 2015 r. do dnia 24 lipca 2015 r., na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej² przez zespół kontrolerów MSW w składzie:

Kierownik zespołu kontrolerów	– Helena Podgórska, główny specjalista w Departamencie Kontroli, Skarg i Wniosków MSW, na podstawie upoważnienia nr 41/2015 z dnia 18 czerwca 2015 r.
Członek zespołu kontrolerów	– Jarogniew Łoniewski, główny specjalista w Departamencie Kontroli, Skarg i Wniosków MSW, na podstawie upoważnienia nr 42/2015 z dnia 18 czerwca 2015 r.

Zakres kontroli obejmował następujące zagadnienia:

1. Przygotowanie funkcjonariuszy Policji do realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz realizacji procedury „Niebieskie Karty”³.
2. Sposób realizacji procedury „Niebieskie Karty” przez funkcjonariuszy Policji.
3. Sposób reakcji przełożonych na informacje dotyczące przemocy w rodzinie funkcjonariusza.

Celem kontroli była ocena działań podejmowanych przez Policję w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności prawidłowości realizacji procedury „Niebieskie Karty”⁴ przez policjantów pełniących służbę w Komendzie Rejonowej Policji Warszawa VI, a także reakcji organów Policji na przejawy przemocy w rodzinach funkcjonariuszy. Poza tym, celem kontroli było dokonanie oceny procesu przygotowania funkcjonariuszy Policji do wykonywania zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Kontrolą został objęty okres od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 22 czerwca 2015 r.

¹ Zwanej dalej również KRP Warszawa VI lub Komendą.

² Dz. U. Nr 185, poz. 1092 – zwana dalej również ustawą o kontroli.

³ Zwanej dalej również procedurą NK.

⁴ Określonej w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245) – zwanym dalej również rozporządzeniem w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.

W oparciu o przekazane przez Komendanta Rejonowego Policji Warszawa VI zestawienia interwencji, wygenerowane z Systemu Wspomagania Dowodzenia ustalono, że w 2014 r. na terenie działania KRP Warszawa VI przeprowadzono 298 interwencji domowych związanych z przemocą w rodzinie oraz wszczęto 316 procedur NK⁵. W powyższym zakresie kontrola została przeprowadzona na celowo wybranej do kontroli próbie, która obejmowała 58 interwencji, tj. 19,46 % wszystkich podjętych interwencji oraz 34 teczki zagadnieniowe „Przemoc w rodzinie”⁶, w których zgromadzono dokumentację dotyczącą 46 wszczętych procedur „Niebieskie Karty”⁷, tj. 14,55 % wszystkich wszczętych przez kontrolowaną jednostkę Policji procedur NK. W okresie od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 22 czerwca 2015 r. na terenie działania KRP Warszawa VI w rodzinach funkcjonariuszy Policji przeprowadzono 39 interwencji domowych, w związku z którymi wszczęto 10 procedur NK, w wyniku których założono 7 teczek zagadnieniowych dotyczących stwierdzonych przypadków przemocy w rodzinach policyjnych. W zakresie przemocy w rodzinach policyjnych kontrolą objęto wszystkie interwencje przeprowadzone przez Policję i teczki zagadnieniowe założone w wyniku wszczętych procedur NK.

Na podstawie ustalonego stanu faktycznego **pozytywnie mimo nieprawidłowości**⁸ oceniono działania podejmowane przez Komendę Rejonową Policji Warszawa VI w zakresie przygotowywania funkcjonariuszy Policji do realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz realizacji procedury NK, a także sposób realizacji procedury NK wobec policjantów – sprawców przemocy w rodzinie i reakcję ich przełożonych na informacje o wszczęciu w związku z tym procedury „Niebieskie Karty”⁹.

W jednostce kontrolowanej funkcjonariusze wyznaczeni do koordynowania realizacji zadań wynikających z procedury „Niebieskie Karty” byli właściwie przygotowani do wykonywania czynności w tym obszarze. Posiadali odpowiednie wykształcenie, doświadczenie zawodowe i kwalifikacje, które podnoszono m.in. poprzez udział w szkoleniach. Dążąc do wzrostu profesjonalizmu policjantów prowadzących interwencje domowe oraz wszczynających i prowadzących ww. procedurę, w KRP Warszawa VI prawidłowo zdefiniowano potrzeby szkoleniowe policjantów oraz zaplanowano przedsięwzięcia szkoleniowe, powierzając ich realizację osobom posiadającym odpowiednią wiedzę merytoryczną i stosowne predyspozycje do przygotowania i prowadzenia zajęć. Systematyczne, terminowe oraz rzetelne prowadzenie szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie wpłynęło na usprawnienie pracy policjantów realizujących działania w obszarze przemocy w rodzinie, w tym na bardziej efektywne udzielanie pomocy osobom nią dotkniętym. Istotny wpływ na aktualizowanie, rozszerzanie i pogłębianie wiedzy zarówno koordynatorów, jak i policjantów

---

⁵ W 18 wszczętych przez Policję procedurach NK nie prowadzono interwencji domowych związanych z przemocą w rodzinie.

⁶ Zwanych dalej również teczkami zagadnieniowymi lub teczkami.

⁷ W celu uzyskania kompletnego obrazu kontrolowanego obszaru, dokonując wyboru interwencji domowych związanych z przemocą w rodzinie, wzięto pod uwagę kryterium zakończenia sprawy, tj.: odwołanie interwencji/założenie „Niebieskiej Karty”/niezałożenie NK. Natomiast w odniesieniu do wszczętych przez Policję procedur „Niebieskie Karty” kierowano się nw. kryteriami:

- NK założona przez funkcjonariuszy Policji,
- najwyższa liczba interwencji domowych podjętych w stosunku do jednej rodziny,
- najwyższa liczba NK założonych dla jednej rodziny,
- interwencje domowe w rodzinie, w której jeden z współmałżonków był cudzoziemcem,
- interwencje domowe, w których zastosowano art. 15a ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2015 r. poz. 355, z późn. zm., zwanej dalej ustawą o Policji).

⁸ Przyjęto następującą skalę ocen: ocena pozytywna, ocena pozytywna mimo nieprawidłowości, ocena negatywna.

⁹ Z zastosowaniem kryteriów kontroli, wynikających z ustawy o kontroli, takich jak: legalność, celowość i rzetelność.

wszczynających oraz prowadzących procedurę NK miało także umożliwianie im udziału w szkoleniach organizowanych przez inne jednostki organizacyjne Policji oraz podmioty zewnętrzne¹⁰.

Z wyjątkiem niedokumentowania przekazywania osobom dotkniętym przemocą w rodzinie części „B” formularza NK, zadania w ramach procedury „Niebieskie Karty” funkcjonariusze KRP Warszawa VI realizowali prawidłowo, tj. legalnie i rzetelnie. Zadania wykonywano stosując przepisy ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. *o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie*¹¹, rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”, wytyczne nr 2 Komendanta Głównego Policji z dnia 7 grudnia 2011 r. *w sprawie sposobu postępowania policjantów podczas realizacji procedury „Niebieskie Karty”*¹² oraz przyjęte w KRP Warszawa VI procedury. W każdym kontrolowanym przypadku podejmowane działania miały na celu udzielenie pomocy osobom, co do których istniało podejrzenie, że zostały dotknięte przemocą w rodzinie. W trakcie interwencji domowych dokonywano prawidłowej oceny zachowania sprawców przemocy, a w sytuacjach, w których istniały wątpliwości co do konieczności zatrzymania sprawców przemocy, stosowano narzędzia szacowania ryzyka¹³.

W przypadku stwierdzenia przemocy, której sprawcą był policjant, sposób prowadzenia interwencji nie odbiegał od obowiązujących w tym zakresie standardów działania, a czynności wykonywane w ramach procedury „Niebieskie Karty”, z wyjątkami opisanymi w dalszej części niniejszego dokumentu, były zgodne z wytycznymi nr 2 KGP oraz zaleceniami wydawanymi przez kierownictwo Komendy Głównej Policji i Komendy Stołecznej Policji. Poza wspomnianym wyżej przypadkiem, w którym nie prowadzono teczek zagadnieniowej dla policjanta stosującego przemoc w rodzinie, pomimo założenia 5 NK dla rodziny, istotny wpływ na prawidłową realizację działań KRP Warszawa VI na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, miał systematyczny i skuteczny nadzór sprawowany przez bezpośrednich przełożonych.

Przedstawiona ocena została sformułowana na podstawie dokonanych w toku kontroli następujących ustaleń.

1. Przygotowanie funkcjonariuszy Policji do realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz realizacji procedury „Niebieskie Karty”.

Działając przeciwko jednemu z rodzajów patologii społecznej, jakim jest przemoc w rodzinie zdefiniowana w art. 2 pkt 2 ustawy *o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie*, w KRP Warszawa VI podejmowane były działania zapewniające odpowiednie przygotowanie funkcjonariuszy KRP Warszawa VI do realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz realizacji procedury „Niebieskie Karty”.

Komendant Rejonowy Policji Warszawa VI, realizując wytyczne nr 2 KGP¹⁴ i wykonując zalecenia Komendanta Stołecznego Policji, w dniu 15 października 2012 r. powołał naczelnika

---

¹⁰ Urzędy Dzielnicy, Specjalistyczne Ośrodki Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, Ośrodki Pomocy Społecznej oraz Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie Niebieska Linia.

¹¹ Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm., zwanej dalej ustawą *o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie*.

¹² Dz. Urz. KGP Nr 10, poz. 77 - zwane dalej również wytycznymi nr 2 KGP.

¹³ W 2013 r., z inicjatywy Ministra Spraw Wewnętrznych, we współpracy z Fundacją Dzieci Niczyje oraz Ogólnopolskim Pogotowiem dla Ofiar Przemocy w Rodzinie Instytutu Psychologii Zdrowia *Niebieska Linia*, w Komendzie Głównej Policji opracowano narzędzia szacowania ryzyka zagrożenia życia i zdrowia w związku z przemocą w rodzinie, w skład których wchodziły kwestionariusze szacowania ryzyka oraz algorytmy postępowania policjantów podczas ww. interwencji. Narzędzia te miały być wykorzystywane w sytuacjach budzących wątpliwości co do zatrzymania osoby podejrzanej o stosowanie przemocy w rodzinie.

¹⁴ Zgodnie z § 4 wytycznych nr 2 KGP, w pracach zespołu interdyscyplinarnego powinien uczestniczyć koordynator procedury „Niebieskie Karty”.

Wydziału Prewencji KRP Warszawa VI na koordynatora procedury „Niebieskie Karty”¹⁵. Ponadto, wyznaczył Zastępcę Komendanta Komisariatu Policji Warszawa Białołęka oraz Zastępcę Komendanta Komisariatu Policji Warszawa Targówek do koordynowania realizacji zadań wynikających z procedury „Niebieskie Karty”, w tym do uczestnictwa w pracach zespołów interdyscyplinarnych¹⁶. Osoby te miały odpowiednie wykształcenie, doświadczenie i kwalifikacje do wykonywania powierzonych zadań¹⁷.

W KRP Warszawa VI podejmowano działania zmierzające do poszerzania wiedzy i podniesienia kompetencji zawodowych koordynatorów. Uczestniczyli oni w szkoleniach organizowanych przez jednostki nadrzędne, których celem było pogłębianie wiedzy z zakresu realizacji procedury NK, w tym poznanie metod szacowania przez policjantów poziomu ryzyka zagrożenia życia i zdrowia w związku z przemocą w rodzinie. Udział w szkoleniach przygotował koordynatorów do przekazania nabytej wiedzy funkcjonariuszom realizującym zadania wynikające z procedury NK. Koordynatorzy w ramach podniesienia profesjonalizmu ww. policjantów zostali wyposażeni w materiały dotyczące szacowania ryzyka przemocy w rodzinie i inne materiały¹⁸ związane z przeciwdziałaniem tej formie przemocy. Odpowiednie wykształcenie koordynatorów, doświadczenie i kwalifikacje zawodowe oraz podnoszenie umiejętności w ramach szkoleń, o czym była mowa powyżej, pozwalają na stwierdzenie, że koordynatorzy byli przygotowani do prowadzenia szkoleń z funkcjonariuszami Policji wyznaczonymi do realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania w rodzinie, w tym w ramach doskonalenia zawodowego.

W KRP Warszawa VI funkcjonariusze bezpośrednio realizujący zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (służby dyżurne, dzielnicowi, funkcjonariusze ogniw patrolowo-interwencyjnych itp.) zostali odpowiednio przygotowani do ich właściwej realizacji. Posiadana przez nich wiedza dotycząca problematyki przemocy w rodzinie była poszerzana poprzez uczestniczenie w szkoleniach, które swoim zakresem obejmowały zagadnienia dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz wszczynania procedury NK. Podstawą prowadzenia przedsięwzięć szkoleniowych były *Roczne plany zajęć doskonalenia zawodowego w miejscu pełnienia służby/miejscu pracy policjantów i pracowników Policji Komendy Rejonowej Policji Warszawa VI*¹⁹.

Dokonując analizy potrzeb szkoleniowych, osoby odpowiedzialne za przygotowanie lokalnego doskonalenia zawodowego brały pod uwagę przede wszystkim konieczność wyeliminowania nieprawidłowości stwierdzonych w działaniach policjantów podejmujących interwencje wobec sprawców przemocy w rodzinie. Szkolenia te były prowadzone zarówno przez koordynatorów, jak i przez osoby wyznaczone do przygotowania lokalnego doskonalenia zawodowego. Ustalone terminy zajęć szkoleniowych umożliwiały wszystkim funkcjonariuszom udział w tych zajęciach²⁰.

---

¹⁵ Zwanego dalej również koordynatorem.

¹⁶ Zgodnie z art. 9a ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym. Prezydent miasta stołecznego Warszawy na terenie działania jednostki kontrolowanej powołał 3 zespoły interdyscyplinarne.

¹⁷ Funkcjonariusze powołani na koordynatorów procedury NK oraz wyznaczeni do koordynowania realizacji zadań z niej wynikających posiadali wykształcenie wyższe oficerskie, pełnili ponad dwudziestoletnią służbę w Policji, w trakcie której prowadzili postępowania dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

¹⁸ W Komendzie Głównej Policji opracowano dwa narzędzia (wielkości wkładki do notatnika służbowego policjantów) służące do szacowania ryzyka zagrożenia życia i zdrowia w związku z przemocą w rodzinie: część A - przemoc wobec osób dorosłych oraz część B - przemoc wobec dzieci. Każde z narzędzi składa się z kwestionariusza szacowania ryzyka oraz algorytmu postępowania policjanta.

¹⁹ Zwane dalej również Rocznymi planami zajęć doskonalenia zawodowego

²⁰ W okresie objętym kontrolą funkcjonariusze pełniący służbę w Wydziałach Prewencji KRP Warszawa VI i podległych jednostek, uczestniczyli w 5 szkoleniach, co do zasady każde ze szkoleń było przeprowadzane w 3 terminach.

Tematyka szkoleń obejmowała problematykę dotyczącą wszczynania procedury NK i podejmowania działań zmierzających do przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a także wykorzystywania narzędzi szacowania ryzyka zagrożenia życia i zdrowia w związku z przemocą w rodzinie, w które zostali wyposażeni policjanci prowadzący interwencje domowe wobec sprawców przemocy w rodzinie. Zaznaczyć należy, że funkcjonariusze KRP Warszawa VI, w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie uczestniczyli w kursach specjalistycznych²¹, a także mieli stały dostęp do materiałów szkoleniowych po zakończeniu danego przedsięwzięcia szkoleniowego i mogli z nich korzystać w każdym czasie²².

Zaplanowanie i przeprowadzenie przedsięwzięć szkoleniowych pozwoliło na przygotowanie funkcjonariuszy KRP Warszawa VI do właściwej realizacji procedury NK, a nabyta podczas szkoleń wiedza z zakresu wykorzystywania narzędzi szacowania poziomu ryzyka zagrożenia życia i zdrowia, jak też korzystania z algorytmów określających sposób postępowania podczas przeprowadzania interwencji policyjnych związanych z przemocą w rodzinie, była przydatna z punktu widzenia zadań wykonywanych przez przeszkolonych policjantów.

2. Sposób realizacji procedury „Niebieskie Karty” przez funkcjonariuszy Policji.

Podejmowanie przez funkcjonariuszy KRP Warszawa VI interwencji wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywało się na podstawie procedury „Niebieskie Karty”. Podstawą do wszczęcia procedury było powzięcie przez kontrolowaną jednostkę informacji o podejrzeniu stosowania przez daną osobę przemocy wobec członków swojej rodziny. Po uzyskaniu ww. informacji funkcjonariusze KRP Warszawa VI podejmowali stosowne czynności, tj. w pierwszej kolejności przeprowadzali interwencję w miejscu wskazanym przez osobę zgłaszającą, informowali ofiary²³ oraz pouczali sprawców przemocy²⁴, a następnie wypełniali formularz „Niebieska Karta”, co formalnie rozpoczynało prowadzenie procedury.

Czynności podejmowane przez funkcjonariuszy jednostki kontrolowanej w trakcie interwencji były właściwe i adekwatne do charakteru oraz okoliczności danego zdarzenia²⁵. W przypadkach zastosowania środków przymusu bezpośredniego wobec sprawców przemocy prawidłowo dokonywano oceny przesłanek wskazujących na konieczność ich użycia²⁶. Z chwilą pojawienia się wątpliwości co do zasadności zatrzymania sprawcy przemocy w rodzinie²⁷, korzystano z narzędzi szacowania ryzyka.

Analizując dokumentację sporządzoną w trakcie interwencji oraz zgromadzoną w teczkach zagadnieniowych stwierdzono, że w każdym kontrolowanym przypadku prawidłowo wszczynano procedury „Niebieskie Karty”, a wykorzystywane formularze NK były zgodne ze wzorem określonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”. Części „A”

---

²¹ W okresie objętym kontrolą kursy specjalistyczne w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie ukończyło 5 funkcjonariuszy realizujących zadania zwalczania zjawiska przemocy domowej.

²² Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom policjantów Komenda Główna Policji zamieściła na stronie Informacyjnego Systemu Policyjnego materiały szkoleniowe i film instruktażowy pt. „Zatrzymaj przemoc w rodzinie”. Natomiast na stronie internetowej Komendy Stołecznej Policji w zakładce *Przemoc w rodzinie*, zamieszczono materiały informacyjne i narzędzia szacowania ryzyka.

²³ O przystępujących im prawach i wyspecjalizowanych podmiotach świadczących pomocy.

²⁴ Osoby te były pouczane m.in o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od wspomnianej osoby.

²⁵ W okresie objętym kontrolą nie złożono skarg/zażaleń na działania funkcjonariuszy KRP Warszawa VI związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

²⁶ Określonych w ustawie z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. z 2013 r., poz. 628, z późn. zm.).

²⁷ Na podstawie art. 15a ustawy o Policji.

ww. formularzy wypełniano rzetelnie, a informacje w nich zawarte pozwalały na dokonanie oceny stanu faktycznego danego przypadku przemocy w rodzinie. Formularze NK były przekazywane terminowo przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego.

Zgodnie z wytycznymi nr 2 Komendanta Głównego Policji w sprawie sposobu postępowania policjantów podczas procedury „Niebieskie Karty”, teczki zagadnieniowe „Przemoc w rodzinie”, były prowadzone przez dzielnicowych realizujących procedurę²⁸. Niezależnie od tego czy procedura została wszczęta przez Policję, czy przez inny uprawniony podmiot²⁹ teczki zagadnieniowe, poza dwoma przypadkami, zakładano odrębnie dla każdej rodziny. Przyjęty sposób postępowania umożliwił gromadzenie w jednym miejscu dokumentów potwierdzających m.in. czynności wykonywane przez dzielnicowych oraz potwierdzające sprawowanie przez bezpośrednich przełożonych nadzoru nad poprawnością podejmowanych działań. Niemniej jednak stwierdzono odstępianie od przyjętych zasad i w dwóch przypadkach założono po 2 teczki zagadnieniowe dla jednej rodziny. Powyższe zostało uznane za uchybienie, które nie miało negatywnego wpływu na prawidłowość realizacji przez funkcjonariuszy KRP VI działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

W teczках zagadnieniowych przechowywano kserokopie części „A” formularzy „Niebieska Karta”³⁰ i dokumentację potwierdzającą podjęte przez Policję działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie³¹ oraz dotyczącą okoliczności zakończenia danej procedury NK³². W 12 przypadkach z 46 poddanych kontroli procedur NK, w jednostce kontrolowanej znajdowała się dokumentacja³³ potwierdzająca przekazanie przez funkcjonariuszy Policji osobom dotkniętym przemocą w rodzinie części „B” formularzy NK³⁴. Mając na uwadze zapisy § 5 ust. 1 wytycznych nr 2 KGP, wskazujące na konieczność gromadzenia w teczках zagadnieniowych wszystkich dokumentów potwierdzających wykonane czynności, niedokumentowanie przez policjantów przekazania ofiarom przemocy części „B” formularza NK w pozostałych 34 kontrolowanych przypadkach wszczętych procedur NK uznano za uchybienie stanowiące odstępstwo od wewnętrznych regulacji, wprowadzonych do stosowania w Policji.

Realizując procedurę „Niebieskie Karty” wyznaczeni policjanci brali udział w posiedzeniach zespołów interdyscyplinarnych powołanych przez Prezydenta miasta stołecznego Warszawy oraz w grupach roboczych tworzonych przez zespół interdyscyplinarny na podstawie art. 9a ust. 10 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

Rozwiązania przyjęte w KRP Warszawa VI umożliwiły kierownictwu jednostki kontrolowanej sprawowanie skutecznego nadzoru nad realizacją zadań wynikających z procedury NK, w tym

---

²⁸ Opisane w dalszej części niniejszego dokumentu odstępianie od założenia teczki zagadnieniowej dla policjanta – sprawcy przemocy w rodzinie oceniono jako nieprawidłowość.

²⁹ Zgodnie z przepisem art. 9d ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie czynności mogą być podejmowane i realizowane przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia.

³⁰ Oryginały były przekazywane właściwym zespołom interdyscyplinarnym.

³¹ Np. sporządzanie notatek z rozmów z ofiarami/sprawcami/świadkami przemocy oraz z innych istotnych ustaleń, wykonanych w ramach prac w grupach roboczych działających przy zespołach interdyscyplinarnych. Członkami poszczególnych grup roboczych byli dzielnicowi z rejonu, w którym zamieszkiwały osoby, co do których istniało podejrzenie, że zostały dotknięte przemocą.

³² Protokoły przekazane przez zespoły interdyscyplinarne lub notatki służbowe sporządzone przez policjantów – członków grup roboczych, działających przy zespole interdyscyplinarnym.

³³ Notatniki służbowe policjantów i kserokopie części „A” Niebieskich Kart (dołączone do teczek zagadnieniowych).

³⁴ Stanowiącej pouczenie dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

prowadzeniem teczek zagadnieniowych. Istotny wpływ na to miało usystematyzowanie w jednostce kontrolowanej zasad postępowania podczas wszczynania procedur NK³⁵. Zgodnie z przyjętymi procedurami bezpośredni przełożeni prowadzili systematyczne kontrole sposobu prowadzenia przez dzielnicowych teczek zagadnieniowych oraz terminowości podejmowanych czynności³⁶. Prawidłowa realizacja kontrolowanych zadań możliwa była również dzięki wprowadzeniu przez kierownictwo jednostki kontrolowanej *Karty nadzoru nad Niebieską Kartą*³⁷, którą sporządzano niezwłocznie po założeniu teczki zagadnieniowej. Dodatkowym narzędziem pozwalającym na skuteczne sprawowanie nadzoru były *Książki kontroli spraw przydzielonych dzielnicowemu*, na podstawie których bezpośredni przełożeni dzielnicowych dokonywali kontroli terminowości realizacji spraw, w tym dotyczących przemocy w rodzinie, powierzanych podległym im funkcjonariuszom. Algorytm czynności przy prowadzeniu teczki zagadnieniowej „Przemoc w rodzinie” – poza wskazanymi wyżej zasadami nadzoru – określał rozwiązania pozwalające na usprawnienie komunikacji pomiędzy komórkami organizacyjnymi jednostki kontrolowanej³⁸. Stosowanie zasad wynikających z ww. Algorytmu zapewniało zsynchronizowanie działań w przypadkach, gdy w rodzinie dotkniętej przemocą były dzieci, albo czyn sprawcy przemocy w rodzinie wyczerpał znamiona przestępstwa³⁹.

3. Sposób reakcji przełożonych na informacje dotyczące przemocy w rodzinie funkcjonariusza.

Zgodnie z założeniami wprowadzonymi w 2012 r. przez Komendanta Głównego Policji w *Programie przeciwdziałania przemocy w rodzinach policyjnych pn. „MOC – tak, PRZEMOC – nie!”*⁴⁰, kadra kierownicza Komendy Rejonowej Policji Warszawa VI oraz podległych komisariatów uczestniczyła w szkoleniach organizowanych przez jednostki nadrzędne, których celem było kształtowanie właściwej postawy przełożonych, w sytuacji powzięcia informacji o możliwości stosowania przemocy w rodzinie policyjnej. Prawidłowa reakcja przełożonych, decydujących o sposobie i zasadach reagowania w sytuacji ujawnienia przemocy w rodzinie policyjnej oraz o zastosowaniu środków oddziaływania wobec jej sprawcy–funkcjonariusza, omawiana była także przez koordynatora procedury „Niebieskie Karty” podczas prowadzonych przez niego szkoleń kaskadowych⁴¹.

W okresie od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 22 czerwca 2015 r. funkcjonariusze KRP Warszawa VI wszczęli 9 procedur NK dla 6 policjantów - sprawców przemocy w rodzinie, zamieszkujących na terenie działania jednostki kontrolowanej⁴².

³⁵ W dniu 10 stycznia 2015 r. został wprowadzony do stosowania Algorytm czynności przy prowadzeniu teczki zagadnieniowej „Przemoc w rodzinie” w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

³⁶ Zapisy wskazujące na systematyczne sprawowanie nadzoru nad prawidłowością i terminowością wykonywania czynności w poszczególnych sprawach znajdowały się również w *Kartach kontroli i Wykazach osób*, które zapoznały się z materiałami sprawy. W trakcie bieżących działań nadzorczych diagnozowane były drobne uchybienia w realizacji czynności związanych z realizacją procedury NK, dotyczące przede wszystkim nieterminowego dołączania do akt sprawy dokumentacji sporządzanej w trakcie czynności dotyczących danego przypadku przemocy w rodzinie.

³⁷ W której dokumentowano czynności wykonane w ramach nadzoru.

³⁸ Np. pomiędzy Wydziałem Prewencji, Wydziałem Wywiadowczo-Patrolowym, Wydziałem Organizacji Służby, Wydziałem Dochodzeniowo - Śledczym czy Wydziałem do spraw Nietletnich i Patologii.

³⁹ Np. znęcania się.

⁴⁰ Zwanego dalej również *Programem przeciwdziałania przemocy w rodzinach policyjnych*.

⁴¹ Wskazane zagadnienia były omawiane podczas szkoleń ujętych w *Rocznych planach zajęć doskonalenia zawodowego*. Ponadto, w okresie objętym kontrolą Biuro Spraw Wewnętrznych Komendy Głównej Policji przy udziale psychologów policyjnych przeprowadziło dla policjantów zajmujących się zjawiskiem przemocy w rodzinie oraz realizujących zadania patrolowo-interwencyjne szkolenia obejmujące swym zakresem m.in. postępowanie wobec sprawcy przemocy w rodzinie policyjnej.

⁴² Tylko 1 procedura została wszczęta w związku ze stosowaniem przemocy w rodzinie przez policjanta zamieszkującego na terenie działania KRP Warszawa VI, który jednocześnie pełnił służbę w jednostce kontrolowanej. Natomiast 5 procedur

Co do zasady działania podejmowane przez funkcjonariuszy KRP Warszawa VI w ramach procedury „Niebieskie Karty” w stosunku do policjantów – sprawców przemocy nie odbiegały od obowiązujących przepisów. Niemniej jednak w jednym kontrolowanym przypadku, dotyczącym funkcjonariusza pełniącego służbę w innej jednostce Policji⁴³, nie założono teczki zagadnieniowej dla rodziny policjanta – sprawcy przemocy⁴⁴, co było niezgodne z § 5 ust. 1 wytycznych nr 2 KGP⁴⁵. Pierwszy Zastępca Komendanta Rejonowego Policji Warszawa VI wyjaśnił⁴⁶, że niezłożenie w 2013 r. teczki było wynikiem decyzji naczelnika Wydziału Prewencji Komisariatu Policji Warszawa Białołęka, według którego wdrożenie procedury NK przez Ośrodek Pomocy Społecznej wyłączało konieczność prowadzenia przez Policję teczki zagadnieniowej⁴⁷. Odnosząc się do powyższego należy wskazać, że w związku z przemocą w rodzinie policjanta teczka zagadnieniowa nie była prowadzona także po założeniu w 2015 r. przez Policję kolejnych 4 NK⁴⁸. Stwierdzono, że w okresie od listopada 2013 r. do stycznia 2015 r. funkcjonariusze KP Warszawa Białołęka odpowiadający za realizację i koordynowanie procedury NK, poza poinformowaniem przełożonego policjanta - sprawcy przemocy w rodzinie o założeniu dla jego rodziny Niebieskiej Karty przez Ośrodek Pomocy Społecznej⁴⁹, nie dokumentowali innych czynności zmierzających do zaprzestania stosowania przez funkcjonariusza przemocy⁵⁰, pomimo przeprowadzenia w 2014 r. trzech interwencji domowych.

Brak właściwej reakcji ze strony kierownictwa Komisariatu Policji Warszawa Białołęka na informację o założeniu przez Ośrodek Pomocy Społecznej NK dla rodziny policjanta stanowi **nieprawidłowość**, która skutkowała nie tylko niezłożeniem teczki zagadnieniowej i nieudokumentowaniem⁵¹ czynności podejmowanych przez Policję od 2013 r. do stycznia 2015 r., ale również nieprawidłowym obiegiem informacji o działaniach podejmowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, powodującym niewłaściwą reakcję przełożonych policjanta, co mogło doprowadzić do eskalacji przemocy w rodzinie funkcjonariusza. Przyczyną nieprawidłowości było niewłaściwe sprawowanie nadzoru przez Zastępcę Komendanta Komisariatu Warszawa Białołęka nad realizacją procedury „Niebieskie Karty”. Za powstanie nieprawidłowości odpowiedzialność ponoszą: funkcjonariusz pełniący od dnia 1 maja 2011 r. do dnia 29 kwietnia 2014 r. funkcję naczelnika Wydziału Prewencji Komisariatu Policji Warszawa Białołęka oraz Zastępca Komendanta Komisariatu Policji Warszawa Białołęka, którego Komendant Rejonowy Policji Warszawa VI wyznaczył do koordynowania realizacji zadań wynikających z ww. procedury.

---

zostało wszczętych wobec funkcjonariuszy pełniących służbę w innych jednostkach Policji. Dodatkowo, 2 procedury NK zostały wszczęte przez przedstawicieli innych uprawnionych podmiotów. W 1 przypadku procedura NK została wszczęta w związku z przypadkiem przemocy w rodzinie, w którym jako ofiara przemocy został wskazany policjant. Komenda Rejonowa Policji Warszawa VI nie uzyskała informacji z innych jednostek Policji o zamieszkiwaniu na terenie ich działania policjantów jednostki kontrolowanej, którzy byliby sprawcami przemocy w rodzinie i zostali objęci procedurą „Niebieskie Karty”.

⁴³ W Komisariacie Policji Warszawa Bemowo KRP Warszawa IV.

⁴⁴ W 2013 r. Ośrodek Pomocy Społecznej założył 1 NK, a w 2015 r. Policja założyła 4 NK.

⁴⁵ Zgodnie z którym dzielnicowy realizujący procedurę „Niebieskie Karty” prowadzi teczkę zagadnieniową „Przemoc w rodzinie” odrębnie dla każdej rodziny, w przypadku wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” przez Policję lub inny uprawniony podmiot.

⁴⁶ W piśmie z dnia 24 lipca 2015 r. (znak: PR-N-12958/15).

⁴⁷ Teczka została założona w lipcu 2015 r., w trakcie czynności kontrolnych prowadzonych przez zespół kontrolerów MSW.

⁴⁸ KP Warszawa Białołęka prowadzi teczkę zagadnieniową dla rodziny ww. policjanta dopiero od dnia 23 lipca 2015 r.

⁴⁹ Pismo z dnia 28 listopada 2013 r. do Komendanta Komisariatu Policji Warszawa Bemowo.

⁵⁰ Dokumentowanie podjętych czynności rozpoczęto po założeniu przez Policję pierwszej NK.

⁵¹ W toku czynności kontrolnych nie przedstawiono dokumentacji potwierdzającej realizację przez Policję czynności, których wykonanie zostało zlecone przez grupę roboczą powołaną do udzielenia pomocy rodzinie ww. funkcjonariusza.

Zgodnie z zaleceniami określonymi w *Programie przeciwdziałającym przemocy w rodzinach policyjnych*, kierownictwo jednostek Policji, w których służbę pełnili policjanci – sprawcy przemocy w rodzinie, było informowane przez KRP VI o każdym przypadku interwencji domowej, w trakcie której został sporządzony formularz „Niebieska Karta”. Natomiast kierownictwo KRP Warszawa VI nie występowało do innych jednostek Policji⁵² o informacje dotyczące funkcjonariuszy stosujących przemoc w rodzinie, zamieszkałych na terenie działania KRP Warszawa VI⁵³, co było niezgodnie z ww. programem i zostało uznane za uchybienie.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia należy stwierdzić, że stosowane w KRP Warszawa VI zasady postępowania, gdy sprawcą lub ofiarą przemocy w rodzinie jest policjant – wynikające z *Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinach policyjnych* – nie zapewniają właściwego obiegu informacji⁵⁴ pomiędzy kierownictwem jednostek organizacyjnych Policji właściwych ze względu na miejsce zamieszkania i na miejsce służby policjanta – sprawcy przemocy w rodzinie. Ponadto, nie pozwalają one na uzyskanie przez dzielnicowych prowadzących teczkę zagadnieniową, informacji o działaniach podjętych przez przełożonych policjanta – sprawcy przemocy w rodzinie, mogących oddziaływać na zmianę jego zachowania.

W przypadku przemocy w rodzinie, której sprawcą był funkcjonariusz KRP Warszawa VI zamieszkujący na terenie działania Komendy, w interwencji domowej, oprócz skierowanych na miejsce zdarzenia policjantów, uczestniczył również bezpośredni przełożony policjanta – sprawcy przemocy. Informacje na temat przebiegu zdarzenia były przekazywane właściwej miejscowo komórce organizacyjnej psychologów policyjnych, a policjant – sprawca przemocy uczestniczył w spotkaniach konsultacyjnych z psychologami z Zespołu Psychologów Komendy Stołecznej Policji. Dodatkowo, zachowanie policjanta – sprawcy przemocy, po zakończeniu przeprowadzonych w jednostce kontrolowanej *czynności wyjaśniających dotyczących interwencji* w miejscu jego zamieszkania, było monitorowane poprzez prowadzenie z nim przez bezpośredniego przełożonego rozmów⁵⁵.

Z wyjątkiem niedokumentowania rozmów prowadzonych z ww. policjantem oraz niewystępowania do innych jednostek terenowych Policji o istotne informacje dotyczące policjantów - sprawców przemocy w rodzinie, pozostałe czynności podejmowane podczas prowadzenia procedury NK były zgodne z *Wyciągiem z programu przeciwdziałania przemocy w rodzinach policyjnych pn. „MOC – tak, PRZEMOC – nie!, zawierającym wskazówki i zasady prawidłowego postępowania w sytuacji, gdy sprawcą lub ofiarą przemocy w rodzinie jest policjant*, którego stosowanie polecił Pierwszy Zastępca Komendanta Głównego Policji⁵⁶.

---

⁵² Właściwych ze względu na miejsce pełnienia służby przez sprawcę przemocy w rodzinie.

⁵³ W 2 kontrolowanych przypadkach kierownictwo jednostek Policji, w których pełnili służbę policjanci – sprawcy przemocy, wystąpiło do kierownictwa jednostki kontrolowanej o przekazanie kopii materiałów zgromadzonych w ramach procedury „Niebieskie Karty” oraz o informację dotyczącą: liczby podjętych interwencji w miejscu zamieszkania funkcjonariusza, złożonych zawiadomień o znęcaniu się nad rodziną oraz o podjętych przez KRP Warszawa VI działaniach w zakresie procedury Niebieska Karta.

⁵⁴ Ograniczają się jedynie do wymiany informacji na etapie wszczęcia procedury NK. Powyższe wynika z niedookreślenia w *Programie przeciwdziałania przemocy w rodzinach policyjnych*, że wymiana istotnych informacji powinna odbywać się od wszczęcia do zakończenia procedury NK.

⁵⁵ Pismo Zastępcy Komendanta Rejonowego Policji Warszawa VI z dnia 22 lipca 2015 r. (znak: PR-N-12958/15).

⁵⁶ Pierwszy Zastępca Komendanta Głównego Policji w dniu 25 stycznia 2013 r. przesłał do podległych jednostek Policji wyciąg z programu przeciwdziałania przemocy w rodzinach policyjnych pn. „MOC – tak, PRZEMOC – nie!, zawierający wskazówki i zasady prawidłowego postępowania w sytuacji, gdy sprawcą lub ofiarą przemocy w rodzinie jest policjant.

4. Zalecenia i wnioski.

W celu usunięcia nieprawidłowości oraz usprawnienia funkcjonowania kontrolowanej jednostki wnoszę o:

- 1) wypracowanie i wdrożenie w terminie do dnia 20 grudnia 2015 r. rozwiązań organizacyjnych, które zapewniłyby skuteczny nadzór nad realizacją procedury „Niebieskie Karty” w KRP VI oraz w jednostkach podległych. Realizacja powyższego wniosku wymaga wprowadzenia lub modyfikacji działań w obszarze nadzoru (w tym wprowadzenie realnych mechanizmów rozliczania funkcjonariuszy z realizacji zadań) nad:
  - prawidłowością prowadzenia interwencji domowych, podczas których funkcjonariusze stwierdzili brak podstaw do wdrożenia w rodzinie procedury „Niebieskie Karty”,
  - prawidłowością prowadzenia teczek zagadnieniowych „Przemoc w rodzinie”,
  - dokumentowaniem przez policjantów wszystkich czynności wykonanych w trakcie interwencji związanych z przemocą w rodzinie;
- 2) kontynuowanie działań zmierzających do podniesienia wiedzy i umiejętności koordynatorów oraz policjantów prowadzących interwencje domowe, wszczynających i prowadzących procedurę „Niebieskie Karty”.

Na podstawie art. 49 ustawy *o kontroli w administracji rządowej* uprzejmie proszę Pana Komendanta o przedstawienie, w terminie do dnia 20 grudnia 2015 r., informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub o przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Wykonano w 2 egz.:

1. Egz. Nr 1 – Komendant Rejonowy Policji Warszawa VI
2. Egz. Nr 2 – aa